

WOENSDAG 26 AUGUSTUS 2015

• Akkerbouw test opslag van

aflopend duinwater in kreekkruggen

Boer gebaat bij zoetwaterbel

Als het peil in sloten te veel rijst, wordt zoet water nu de Westerschelde ingepompt. Zonde, want zoet water is schaars. Daarom testen akkerbouwers wateropslag in kreekkruggen.

door Frank Balkenende

Zul je net zien. Groepen twintig boeren op een Serooskerkse akker samen om een slimme, lokale zoetwatervoorziening te bekijken, komt het zoete water met bakken van boven.

Toch is kennis van het zogeheten kreekkruginfiltratiesysteem een nat pak waard. Zoet water is schaars in het verziltende Zeeland. Het zit bijna uitsluitend in duinen en kreekkruggen. Het infiltratiesysteem kan voor veel akkerbouwers een uitkomst zijn. Het is toepasbaar in grote delen van de provincie.

De broers Werner en Henry Louwerse, die bloemkool en venkel telen, alsmede hun buurman Jan Sanderse beproeven het systeem al twee jaar als onderdeel van het innovatieprogramma Go-Fresh. Dat voorziet in drie methoden om de fruitteelt en de akkerbouw te voorzien van meer zoet

water, zonder dat dat uit de kraan komt.

Bij Serooskerke wordt afstromend duinwater benut. Als het peil in de nabijgelegen sloot hoog genoeg is, wordt het water via een overstort doorgeleid naar het perceel waarin een fijnmazig drainagenetwerk is aangelegd. Dankzij peilgestuurde drainage kan zoet oppervlaktewater in een bestaande kreekkrug infiltreren. Zo kan de zoetwaterbel in de kreekkrug langzaam groeien.

„En het werkt”, glundert Werner Louwerse. „In twee winters is de zoetwaterbel in de kreekkrug met 2 tot 3 meter groeid tot 15 meter.” Dat is de bedoeling, want de zoetwaterbel verdringt het onderliggende zoute grondwater.

Louwerse kan per strook het peil sturen door de drain dicht te zetten of water versneld af te voeren. Hij merkt dat hij in het voorjaar minder snel last heeft van droge grond, waardoor de wortels van de jonge gewassen langer vochtig blijven en planten beter groeien. Ook is de vochtbalans op het perceel egalier verdeeld. Het resultaat: een betere opbrengst.

• Werner Louwerse bij een eindpunt van de hoofddrainage, „Hierin regel ik het peil.” foto's Dirk-Jan Gjeltema

Louwerse: „Het geeft perspectief voor onze groenteteelt.” In de toekomst moet blijken hoeveel water hij via een horizontale diepdrain aan de gegroeide zoetwaterbel mag onttrekken. Dat is nu aan wettelijke regels gebonden.

Go-Fresh is een initiatief van de gemeenten Borssele, Veere en Schouwen-Duiveland, waterschappen, ZLTO en enkele stichtingen. Het vijfjarige experiment kost acht ton en loopt tot 2018. Deltares, Acacia Water, KWR Waterresearch en de HZ leveren de kennis.

Voor de fruitteelt, die veel zoet water nodig heeft, is een zorgelijke ondergrondse opslag van zoet water ontwikkeld: de Freshmaker. Carla Michiels (ZLTO): „Voor de akkerbouw die alleen voor bepaalde gewassen om water ver-

gen zit, is het infiltratiesysteem een goedkoper alternatief. Met 10 tot 20 cent per kuub water scheelt het de helft.”

Voor laaggelegen gronden waar door de hogere opwaartse druk geen zoetwaterbel kan worden opgebouwd, zoals in hartje Schouwen-Duiveland, wordt het systeem Drains2Buffer beproefd. Esther van Baaren van Deltares: „Dat zorgt ervoor dat zout water wordt afgevoerd en de planten door aanleg van diepe drainage kunnen profiteren van de beperkte zoetwatervoorraad. Het draait erom de wortelzone voldoende zoet te houden.”

Nog drie jaar meten en de Zeeuwse akkerbouw weet of de systemen een investering waard zijn.

•••

‘Drains2Buffer wordt getest in laaggelegen gronden. Het draait erom de wortelzone voldoende zoet te houden’

Esther van Baaren, Deltares

•••

Het infiltratiesysteem kost akkerbouwers 10 tot 20 cent per kuub

Carla Michiels, ZLTO